

Justis- og beredskapsdepartementet
Justisminister Anders Anundsen
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Utlendingsnemnda
Postboks 8165 dep.
0034 Oslo

Oslo, 20.6.2014

Anmodning om berostillsele og suspensjon av utreiseplikt til hele Irak

I løpet av de siste ukene har den sunnimuslimske opprørsgruppen Islamic State of Iraq and the Levant (ISIL) gjennomført massedrap og sendt hundretusener på flukt i Irak. En halv million mennesker har flyktet fra Iraks nest største by Mosul, de fleste med kurs for de kurdiske selvstyreområdene i Nord-Irak.

UNE suspenderte utreiseplikten for irakere fra de åtte irakiske provinsene Anbar, Babel, Bagdad, Diyala, Kerbala, Kirkuk, Ninewa og Salah al-Din den 16.6.2014. UNE sier imidlertid ingenting om suspensjon av utreiseplikten for irakere fra disse områdene som er henvist til internflukt i de kurdiske områdene i Nord-Irak – et område som nå opplever en enorm humanitær krise og stor flyktningsstrømming.

Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) mener den uoversiktlige situasjonen i Irak gjør det nødvendig å suspendere utreiseplikten for alle irakere.

Stopp bruken av internflukt til Nord-Irak

Nord-Irak har tatt imot mer enn 300 000 internflyktninger fra tidligere konflikter og 225 000 flyktninger fra borgerkrigen i Syria.¹ I tillegg er nå altså en halv million nye internt fordrevne på vei. Nord-Irak kan ikke absorbere flere mennesker på flukt i nær framtid, og norske myndigheter må derfor avslutte praksisen med å henvise asylsøkere fra andre deler av Irak til internflukt i Nord-Irak.

FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) beskriver behovet for nødhjelp som enormt² og Norge har som en følge av krisen bidratt med 60 millioner kroner i humanitær støtte.³ I en slik situasjon burde en åpenbar reaksjon fra norske myndigheter være en fullstendig stans i returer til Irak. Særlig bør de som skal returneres til Nord-Irak som et internfluktalternativ få

¹ <http://www.dagbladet.no/2014/06/15/nyheter/irak/utenriks/usa/terror/33855208/>

² <http://www.unhcr.org/53989c766.html>

³ <http://www.aftenbladet.no/nyheter/utenriks/Nodrop-fra-Nord-Irak-3446409.html#.U6PpcbEu9W9>

suspendert utreiseplikten, slik at den humanitære katastrofen ikke blir ytterligere vanskeliggjort av asylsøkere med avslag fra Norge som sendes tilbake til katastrofeområdet.

Berostillelse av saksbehandlingen

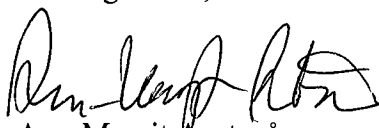
Forsvarlig saksbehandling forutsetter at forvaltningen har tilstrekkelig kunnskap om situasjonen i hjemlandet til å fatte en beslutning (jf. forvaltningsloven § 17). I asylsaker skal det vurderes om søkeren har en fremtidsrettet frykt for forfølgelse. Situasjonen i Irak er nå så uavklart at dette spørsmålet ikke vil kunne besvares avkrefte. Konsekvensen må da bli at det enten gis beskyttelse, eller at saksbehandlingen berostilles. NOAS mener det ikke er klare utsikter til noen forventning om snarlig bedring i situasjonen og at utlendingsloven § 33 derfor ikke kan anvendes. Ifølge forarbeidene til utlendingsloven kan imidlertid saksbehandlingen også berostilles når det er utsikter til en forverring av situasjonen, for eksempel når det er fare for utbrudd av en krig:

[...] for eksempel [i] en situasjon der søkere som for tiden ikke er vernet mot retur kan påregne å få behov for beskyttelse, men hvor det vil kunne ta tid før dette er avklart. Et eksempel er fare for utbrudd av en mer langvarig krig. For å ivareta hensynet til søkerens beskyttelsesbehov og likebehandlingsprinsipper og at saker avgjøres på et best mulig grunnlag, kan det i slike tilfeller unntaksvis være aktuelt å stille saker formelt i bero inntil nødvendige avklaringer har inntrådt.

Dette vil i tilfelle være berostillelse til gunst for søkere, idet søkere som for tiden ikke anses å ha et beskyttelsesbehov antas å kunne få det i nær fremtid, og sakenes avgjørelse utsettes til dette er avklart. Departementet mener at det ikke er behov for en særskilt lovbestemmelse om dette. En lovhjemmel om berostillelse til mulig gunst for søkerne kan lett skape unødvendige forventninger om utbredt berostillelse. Det vil kun være i helt spesielle situasjoner at formell berostillelse er aktuelt i disse tilfellene, hvilket det ikke kan anses å være noe forvaltningsrettslig hinder for.⁴

NOAS anmoder Justis- og beredskapsdepartementet og Utlendingsnemnda om å stille asylsøknader fra hele Irak i bero, på grunn av den svært spente sikkerhetssituasjonen. Foreløpig er det ikke mulig å si hvilken retning konflikten i Irak vil ta. Med den store usikkerheten som nå råder, foreligger det ikke tilstrekkelige opplysninger til å vurdere den fremtidsrettede frykten for forfølgelse, og dermed foreta en forsvarlig saksbehandling.

Vennlig hilsen,

Ann-Magrit Austenå
Generalsekretær

André Møkkelgjerd
Juridisk rådgiver

Kopi: UDI og PU

⁴ Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) punkt 6.4.4